

Udskriftsdato: 15. december 2025

2013/1 LSF 38 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af regionsloven (Regioners nedsættelse af stående udvalg uden forudgående godkendelse)

Ministerium: Økonomi- og Indenrigsministeriet

Journalnummer: Økonomi- og Indenrigsmin., j.nr. 2013-08456

Forslag

til

Lov om ændring af regionsloven

(Regioners nedsættelse af stående udvalg uden forudgående godkendelse)

§ 1

I regionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 972 af 25. juli 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 2, udgår »af midlertidig karakter«.

2. I § 36, stk. 2, 1. pkt., ændres »herunder om, at den umiddelbare forvaltning kan henlægges til stående udvalg« til: »jf. dog §§ 36 a-c«.

3. Efter § 36 indsættes:

»§ 36 a. Et regionsråd kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at der til varetagelsen af den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender af regionsrådet nedsættes et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg. For en region, der har truffet en sådan beslutning, finder reglerne i kapitel III i lov om kommunernes styrelse, bortset fra § 17, stk. 5, tilsvarende anvendelse i stedet for §§ 13-15 i denne lov. Økonomiudvalget varetager endvidere de funktioner, der i øvrigt i denne lov er tillagt forretningsudvalget.

Stk. 2. Regionsrådet kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at økonomiudvalget nedsat efter stk. 1 benævnes forretningsudvalget.

§ 36 b. Et regionsråd kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at økonomiudvalget og stående udvalg nedsat i henhold til § 36 a ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Økonomiudvalget skal varetage de opgaver, som efter § 18, stk. 2-4, i lov om kommunernes styrelse er tillagt økonomiudvalget, samt de opgaver, som efter § 18 og § 23, stk. 1 og 2, i denne lov er tillagt forretningsudvalget.

§ 36 c. Bestemmelse om, at en region skal styres efter § 36 a eller § 36 b, træffes forud for eller i løbet af regionsrådets valgperiode. Har et regionsråd i løbet af valgperioden truffet bestemmelse om en ændret styreform efter 1. pkt., er denne bindende for den resterende del af valgperioden.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om vederlæggelse i regioner, der styres efter § 36 a eller § 36 b, herunder regler om vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og stående udvalg.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2014.

Stk. 2. Godkendelser meddelt i henhold til § 36, stk. 2, i regionsloven til, at regionsrådet i styrelsesvedtægten for valgperioden 2014-17 kan træffe bestemmelse om, at den umiddelbare forvaltning kan henlægges til stående udvalg, gælder for valgperioden 2014-17.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget giver regioner mulighed for uden forudgående godkendelse at nedsætte stående udvalg, som varetager den umiddelbare forvaltning af regionens opgaver. Endvidere giver lovforslaget regioner mulighed for at nedsætte stående udvalg, som ikke eller kun delvis varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender (den såkaldte Skanderborg-model).

Med regionsloven (lov nr. 537 af 24. juni 2005) indførtes et såkaldt fleksibelt forretningsudvalgsstyre som regionernes styreform. Det fleksible forretningsudvalgsstyre indebærer bl.a., at regionsrådet alene nedsætter et forretningsudvalg, og at regionsrådet afgør, om den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender skal henlægges til regionsrådet eller forretningsudvalget.

Regionsloven indeholdt hjemmel til, at økonomi- og indenrigsministeren kunne godkende, at et regionsråd træffer beslutning om en anden styreform. I det tilgrundliggende lovforslag til regionsloven (lovforslag L 65, FT 2004-2005, 2. samling) var det imidlertid udtrykkeligt anført, at denne dispensationsadgang ikke kunne anvendes til at godkende en styreform, der svarer til det almindelige udvalgsstyre.

Ved lov nr. 586 af 18. juni 2012 blev regioners adgang til med økonomi- og indenrigsministerens godkendelse at træffe beslutning om en anden styreform udvidet. Efter lovændringen kan økonomi- og indenrigsministeren således godkende, at et regionsråd træffer beslutning om at etablere et udvalgsstyre svarende til det udvalgsstyre, som er den almindelige styreform for kommuner efter den kommunale styrelseslov. Lovændringen giver alene adgang til at meddele dispensation til almindeligt udvalgsstyre og ikke til den såkaldte Skanderborg-model. Efter Skanderborg-modellen kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om nedsættelse af stående udvalg, som ikke eller kun delvis har den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver.

Baggrunden for lovændringen var, at det var regeringens opfattelse, at regionerne selv burde have frihed til at gøre sig nogle erfaringer med, om arbejdet i den enkelte region kunne tilrettelægges mere hensigtsmæssigt, og at et regionsråd derfor skulle have mulighed for at afprøve en styreform, hvor regionsrådspolitikere på de enkelte fagområder blev mere involveret i den umiddelbare politiske forvaltning af et område.

Økonomi- og indenrigsministeren meddelte på baggrund af ovennævnte ændring af regionsloven og Region Hovedstadens anmodning herom ved brev af 20. september 2012 dispensation til, at regionsrådet etablerede et udvalgsstyre for perioden 1. oktober 2012-31. december 2013. Økonomi- og Indenrigsministeriet har ikke modtaget ansøgninger fra andre regioner om godkendelse til at nedsætte stående udvalg.

I den rapport, som udvalget vedrørende evaluering af kommunalreformen har afgivet i marts 2013 om evalueringen, har udvalget anbefalet, at regionerne uden forudgående godkendelse fra økonomi- og indenrigsministeren får mulighed for at gøre sig erfaringer med at nedsætte stående udvalg såvel med som uden del i den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender.

Regeringen er enig i udvalgets anbefalinger, der vil give regionerne mere frihed i organiseringen af det regionale styre. Dette er udmøntet i den del af aftalen af 26. juni 2013 om rammer for justering af kommunalreformen, der vedrører mere frihed i det regionale styre, som regeringen har indgået med Enhedslisten og Liberal Alliance.

Lovforslaget har på den baggrund til formål dels at ophæve kravet om økonomi- og indenrigsministerens godkendelse som betingelse for et regionsråds bestemmelse om at nedsætte stående udvalg, dels i forlængelse heraf at skabe hjemmel til, at et regionsråd også kan træffe beslutning om at nedsætte

økonomiudvalg og stående udvalg, som ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender (den ovenfor nævnte Skanderborg-model).

2. Gældende regler

2.1 Regionernes styreform og vederlag

Det fleksible forretningsudvalgsstyre efter § 13 i regionsloven indebærer som anført ovenfor under afsnit 1, at regionsrådet afgør, om den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender skal henlægges til regionsrådet eller forretningsudvalget, som således har karakter af et stående udvalg. Ved et udvalgs udøvelse af umiddelbar forvaltning forstås udvalgets afgørelse af alle sædvanlige, løbende sager inden for det pågældende område samt udvalgets forberedelse af regionsrådets beslutninger. Forretningsudvalget skal dog under alle omstændigheder varetage de funktioner, der efter lov om kommunernes styrelse er tillagt økonomiudvalget, jf. regionslovens § 13, stk. 1 og 2. Endvidere skal forretningsudvalgets erklæring indhentes om enhver sag, der forelægges regionsrådet til beslutning, jf. § 13, stk. 1, sidste pkt.

Regionsrådet har tillige mulighed for at nedsætte særlige udvalg til varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner for forretningsudvalget eller regionsrådet svarende til de udvalg, der kan nedsættes efter § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, jf. regionslovens § 13, stk. 6. Disse udvalg har ikke del i den umiddelbare forvaltning, som kun kan henlægges til regionsrådet eller forretningsudvalget.

Regionsrådet kan i henhold til regionsloven § 11, stk. 2, alene beslutte at yde udvalgsvederlag for medlemskab af forretningsudvalget og særlige udvalg af midlertidig karakter. Ved særlige udvalg af midlertidig karakter forstås i henhold til bekendtgørelse om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af regionale hverv (bekendtgørelse nr. 1460 af 19. december 2005 som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 1096 af 25. november 2009) et særligt udvalg, der nedsættes for en periode på højst to år (*tidsmæssigt midlertidighedskrav*) til varetagelse af bestemte opgaver af midlertidig karakter (*opgavemæssigt midlertidighedskrav*).

Summen af de vederlag, der kan ydes regionsrådsmedlemmer for medlemskab af forretningsudvalget, kan efter vederlagsbekendtgørelsen højst udgøre 100 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet. Summen af de årlige vederlag, der kan ydes regionsrådsmedlemmer for medlemskab af særlige udvalg af midlertidig karakter, kan ligeledes højst udgøre 100 pct. af vederlaget til regionsrådsformanden.

2.2 Dispensationsbestemmelsen i regionslovens § 36

Efter § 36, stk. 2, jf. stk. 3, i regionsloven kan økonomi- og indenrigsministeren godkende, at et regionsråd i styrelsesvedtægten træffer bestemmelse om en anden styreform end den i regionslovens § 13 nævnte, herunder om, at den umiddelbare forvaltning kan henlægges til stående udvalg. Bestemmelse herom træffes forud for eller i løbet af regionsrådets valgperioden. Hvis regionsrådet har truffet beslutning om ændret styreform i løbet af valgperioden, er denne bindende for den resterende del af valgperioden.

Som nævnt ovenfor i afsnit 1 blev muligheden for at få dispensation til at nedsætte stående udvalg indført ved lov nr. 586 af 18. juni 2012.

Et regionsråds beslutning om udvalgsstyre efter indhentelse af dispensation fra økonomi- og indenrigsministeren indebærer, at den umiddelbare forvaltning af regionens opgaver varetages af forretningsudvalget og stående udvalg. Forretningsudvalget har fortsat opgaver svarende til de opgaver, som et økonomiudvalg har i kommunerne, samt, i det omfang regionsrådet beslutter det, tillige den umiddelbare forvaltning af opgaver, som ikke er henlagt til de stående udvalg. Regionsrådet kan herefter ikke længere varetage den umiddelbare forvaltning af regionens opgaver, som kun kan henlægges til økonomiudvalg, stående udvalg og forvaltningen.

Regionsrådet har endvidere ligesom efter det fleksible forretningsudvalgsstyre adgang til at nedsætte særlige udvalg, jf. regionslovens § 13, stk. 6, jf. § 17, stk. 4, i den kommunale styrelseslov.

En forudsætning for godkendelse af et regionalt udvalgsstyre er, at summen af de årlige vederlag, der ydes til regionsrådsmedlemmer for medlemskab af et forretningsudvalg, stående udvalg og eventuelle særlige udvalg samlet højst udgør 200 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet. Det svarer til den pulje på 100 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet, som efter de almindelige regler kan ydes til forretningsudvalgsmedlemmer, sammenlagt med den pulje på ligeledes 100 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet, som efter de almindelige regler kan ydes til medlemmer af særlige udvalg af midlertidig karakter.

Efter den gældende § 36, stk. 3, i regionsloven fastsættes de nærmere vilkår for godkendelse af en regional styreform med stående udvalg, herunder med hensyn til vederlæggelse af medlemmer af forretningsudvalget og de stående udvalg, af økonomi- og indenrigsministeren i overensstemmelse med det ovenfor anførte.

Der er ikke hjemmel i regionslovens § 36, stk. 2, til, at økonomi- og indenrigsministeren godkender, at en region etablerer en styreform, hvor stående udvalg og økonomiudvalget (forretningsudvalget) ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender (den såkaldte Skanderborg-model).

3. Lovforslagets indhold

3.1. Ophævelse af kravet om, at økonomi- og indenrigsministeren skal godkende regionsrådets beslutning om almindeligt udvalgsstyre

Lovforslagets § 1, nr. 2, indebærer, at kravet om, at økonomi- og indenrigsministeren skal godkende regionsrådets beslutning om almindeligt udvalgsstyre ophæves, idet et regionsråd efter lovforslagets § 1, nr. 3 (§ 36 a) får hjemmel til at træffe beslutning herom uden ministerens godkendelse.

Lovforslagets § 1, nr. 3 (den foreslåede bestemmelse i 36 a) indebærer således, at et regionsråd i styrelsesvedtægten kan træffe beslutning om en styreform, der svarer til det såkaldte udvalgsstyre, som efter gældende ret er den almindelige styreform i kommunerne. Økonomi- og indenrigsministeren skal således ikke længere godkende et regionsråds beslutning om at nedsætte stående udvalg, der varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender.

For en region, der har truffet beslutning om udvalgsstyre efter § 36 a, gælder bestemmelserne i den kommunale styrelseslovs kapitel III, der finder anvendelse i stedet for regionslovens §§ 13-15.

Dette indebærer, at den umiddelbare forvaltning af regionens opgaver varetages af et eller flere stående udvalg og et økonomiudvalg, som efter regionsrådets bestemmelse i stedet kan benævnes forretningsudvalget. Økonomiudvalget skal varetage opgaver svarende til de opgaver, som et økonomiudvalg har i kommunerne efter kapitel III i den kommunale styrelseslov. Økonomiudvalget har således indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for samtlige regionens administrationsområder, og udvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag, der vedrører disse forhold, inden sagen forelægges regionsrådet til beslutning. Endvidere varetager økonomiudvalget den umiddelbare forvaltning af anliggender, der vedrører regionens kasse- og regnskabsvæsen og løn- og personaleforhold, og økonomiudvalget forestår eller samordner regionens planlægning. Økonomiudvalget skal herudover varetage de opgaver, der i regionsloven i øvrigt er henlagt til forretningsudvalget, det vil sige udarbejde forslag til regionens årsbudget, aflægge regionens årsregnskab til regionsrådet, samt afgive en udtalelse om revisionens bemærkninger til årsregnskabet. Endelig varetager økonomiudvalget, i det omfang regionsrådet beslutter det, tillige den umiddelbare forvaltning af opgaver, som ikke er henlagt til de stående udvalg.

Regionsrådet vil herefter ikke længere kunne varetage den umiddelbare forvaltning af regionens opga-

ver, jf. dog nedenfor om lovforslagets forslag til affattelse af § 36 b. Regionsrådet vil fortsat være det øverste ansvarlige organ i regionen.

Relationerne mellem regionsrådet, økonomiudvalget og de stående udvalg vil ligeledes svare til de relationer, som gælder efter den kommunale styrelseslov mellem kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget og de stående udvalg. Endelig vil der fortsat være adgang til at nedsætte særlige udvalg, jf. den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 4, (som svarer til regionslovens § 13, stk. 6). Lovforslaget indebærer ikke ændringer i opgavefordelingen mellem regionen og andre myndigheder.

3.2. Adgang for regionsråd til at beslutte, at stående udvalg og økonomiudvalget ikke varetager den umiddelbare forvaltning inden for visse af eller alle udvalgenes områder (Skanderborg-modellen)

Lovforslagets § 1, stk. 3 (den foreslåede bestemmelse i § 36 b) skaber hjemmel til, at et regionsråd i styrelsesvedtægten kan træffe beslutning om, at stående udvalg og økonomiudvalget (forretningsudvalget) nedsat i henhold til § 36 a ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender, jf. dog § 36 b, stk. 2. Bestemmelsen svarer til § 64 b i den kommunale styrelseslov, der for så vidt angår kommuner giver hjemmel til etablering af denne styreform, der kaldes Skanderborg-modellen.

Når regionsrådet træffer beslutning efter den foreslåede bestemmelse om, at økonomiudvalget og de stående udvalg ikke varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender inden for visse af eller alle udvalgenes områder, henhører den umiddelbare forvaltning af de områder, som beslutningen omfatter, under regionsrådet. Udvalgene vil herefter ikke være den regionale myndighed, der som udgangspunkt afgør alle sædvanlige sager inden for udvalgets sagsområder. Denne myndighed vil derimod være regionsrådet.

Økonomiudvalget skal dog under alle omstændigheder varetage de opgaver vedrørende regionens økonomiske og administrative forhold samt de opgaver vedrørende forslag til regionens årsbudget og udarbejdelse af årsregnskab, som er henlagt til økonomiudvalget i det almindelige udvalgsstyre, jf. nærmere den foreslåede § 36 b, stk. 2.

Baggrunden herfor er, at disse opgaver ikke er knyttet til administrationen af et enkelt område under regionen, men i modsætning til de stående udvalgs umiddelbare forvaltning af regionens anliggender er opgaver, som først og fremmest vedrører tilvejebringelsen af regionens midler og bevarelsen af dens aktiver, og som har generel og koordinerende karakter.

For så vidt angår det nærmere indhold af den styreform, der foreslås lovfæstet, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

3.3. Adgang til vederlæggelse af særlige udvalg, uanset om de har midlertidig karakter eller ej

Endelig foreslås det gældende krav i regionslovens § 11, stk. 2, om, at der kun kan ske vederlæggelse af særlige udvalg, når disse har midlertidig karakter, ophævet, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 1. Det bemærkes herved, at det gældende krav til midlertidighed har til hensigt at understøtte det særlige forretningsudvalgsstyre i regionerne, hvorefter der ikke er adgang til at nedsætte stående udvalg. Når regioner fremover får en generel adgang til at bestemme, at regionens styreform er almindeligt udvalgsstyre, findes der uanset regionens konkrete valg af styreform ikke grundlag for at opretholde denne generelle betingelse om midlertidighed.

Regionsrådet vil herefter uanset valg af styreform kunne yde vederlag til medlemmer af eventuelle særlige udvalg uden krav om, at udvalgene har en midlertidig karakter. Vederlæggelsen af medlemmer i både forretningsudvalget/økonomiudvalget, stående udvalg og i særlige udvalg skal ske inden for de gældende rammer for vederlæggelse af udvalgsmedlemmer i regionen. En forudsætning for et regionalt udvalgsstyre er således, at summen af de årlige vederlag, der ydes til regionsrådsmedlemmer for medlemskab af et forretningsudvalg/økonomiudvalg, stående udvalg og eventuelle særlige udvalg samlet højst udgør 200

pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet. Det svarer til den pulje på 100 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet, som efter de almindelige regler kan ydes til forretningsudvalgsmedlemmer, sammenlagt med den pulje på ligeledes 100 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet, som efter de almindelige regler kan ydes til medlemmer af særlige udvalg af midlertidig karakter. Det gælder uanset valg af styreform, jf. herved tillige bemærkningerne nedenfor til lovforslagets § 1, nr. 3.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Med lovforslaget fastsættes, at et regionsråd uden dispensation fra økonomi- og indenrigsministeren kan vælge en styreform, hvor den umiddelbare forvaltning henlægges til et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg. Endvidere kan regionsrådet uden dispensation fra økonomi- og indenrigsministeren vælge den såkaldte Skanderborg-model som styreform. Som anført ovenfor forudsættes vederlæggelse at ske inden for de gældende økonomiske rammer.

Lovforslaget har ikke administrative og økonomiske konsekvenser for kommuner, regioner eller staten.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Sygeplejeråd, Danske Handicaporganisationer, Danske Patienter, Danske Regioner, Danske Ældreråd, Datatilsynet, DESA Dansk Erhvervssammenslutning, Det Centrale Handicapråd, Forbrugerrådet, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, FOA, FSR – Danske Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landsforeningen Ældresagen, Landsorganisationen i Danmark, Offentlige Ansattes Organisationer, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, Statsforvaltningen, Sundhedskartellet og Ældremobiliseringen.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen.	Ingen.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen indebærer, at det gældende krav i regionslovens § 11, stk. 2, om, at regionsrådet alene kan beslutte at yde udvalgsvederlag for medlemskab af særlige udvalg, når disse har midlertidig karakter, ophæves. Det bemærkes herved, at det gældende krav til midlertidighed har til hensigt at understøtte det særlige forretningsudvalgsstyre i regionerne, hvorefter der ikke er adgang til at nedsætte stående udvalg. Når regioner fremover får en generel adgang til at bestemme, at regionens styreform er almindeligt udvalgsstyre, findes der uanset det enkelte regionsråds konkrete valg af styreform ikke grundlag for at opretholde denne generelle betingelse om midlertidighed.

Regionsrådet vil herefter uanset valg af styreform kunne yde udvalgsvederlag til medlemmer af eventuelle særlige udvalg, uanset om udvalgene har midlertidig karakter eller ej. Vederlæggelsen af medlemmer af særlige udvalg vil fortsat skulle ske inden for de gældende økonomiske rammer for vederlæggelse af udvalgsmedlemmer i regionen. Se herved tillige bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Bekendtgørelse om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af regionale hverv (bekendtgørelse nr. 1460 af 19. december 2005 som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 1096 af 25. november 2009) vil blive ændret i overensstemmelse hermed.

Til nr. 2

Bestemmelsen indebærer, at kravet om, at økonomi- og indenrigsministeren skal godkende et regionsråds beslutning om at nedsætte stående udvalg, der varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender, ophæves.

Et regionsråds beslutning i styrelsesvedtægten om, at regionens styreform skal være et almindeligt udvalgsstyre, kan i overensstemmelse med nærværende forslag til affattelse af § 36 a herefter træffes uden ministerens godkendelse.

Et regionsråd kan endvidere uden økonomi- og indenrigsministerens godkendelse træffe bestemmelse i styrelsesvedtægten om, at regionens styreform skal være den såkaldte Skanderborg-model, jf. nærværende forslag til affattelse af § 36 b.

Hvis et regionsråd ønsker, at regionen skal styres efter andre styreformer end det fleksible forretningsudvalgs styre, jf. regionslovens § 13, og de i nærværende forslag til affattelse af § 36 a og § 36 b nævnte styreformer, kræver det fortsat økonomi- og indenrigsministerens godkendelse efter regionslovens § 36.

Til § 36 a

Bestemmelsen indebærer, at et regionsråd i styrelsesvedtægten kan træffe bestemmelse om, at regionens styreform er et almindeligt udvalgsstyre, der svarer til det, som gælder for kommuner efter den kommunale styrelseslov, jf. denne lovs kapitel III.

Efter § 36 a, stk. 1, 1. pkt., kan et regionsråd i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at der til varetagelsen af den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender af regionsrådet nedsættes et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg. Det er regionsrådet og ingen andre organer, der foretager nedsættelsen af de nævnte udvalg, og bestemmelse herom skal træffes i regionens styrelsesvedtægt uden forud indhentet godkendelse fra økonomi- og indenrigsministeren, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Efter § 36 a, stk. 1, 2. pkt., finder de regler, der gælder for et kommunalt udvalgsstyre efter kapitel III i den kommunale styrelseslov, »tilsvarende anvendelse« for et regionalt udvalgsstyre. Med ordene »tilsvarende anvendelse« menes, at de beføjelser, der i dette kapitel er tillagt kommunalbestyrelsen, borgmesteren, økonomiudvalg, stående udvalg og særlige udvalg samt disses formænd vedrørende kommunens anliggender, udøves af henholdsvis regionsrådet, regionsrådets formand, økonomiudvalget, stående udvalg og særlige udvalg samt disses formænd vedrørende regionens anliggender.

Det forhold, at kapitel III i den kommunale styrelseslov finder anvendelse for regioner, der etablerer et almindeligt udvalgsstyre efter § 36 a, stk. 1, indebærer følgende:

Regionsrådet skal nedsætte et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg til varetagelse af den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender, jf. den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 1. Efter bestemmelsen skal der nedsættes mindst ét stående udvalg, men bortset herfra bestemmer regionsrådet selv antallet af stående udvalg. Økonomiudvalgets og de stående udvalgs medlemstal skal være ulige og kan ikke overstige halvdelen af regionsrådets medlemstal. Økonomiudvalgets og de stående udvalgs sammensætning og opgaveområder fastsættes i regionens styrelsesvedtægt.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at økonomiudvalget og de stående udvalg varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender. Heri ligger, at udvalgene bestyrer de anliggender, der er underlagt dem, inden for rammerne af det vedtagne årsbudget i forbindelse med regionsrådets vedtagelser og i overensstemmelse med de reglementer m.v., der er udstedt af regionsrådet, jf. den kommunale styrelseslovs § 21, stk. 1. Bestemmelsen indebærer, at udvalgene er tillagt en betinget kompetence til at handle på regionsrådets vegne. I det omfang regionsrådet ikke træffer nærmere bestemmelse, påhviler det derfor udvalgene at træffe de beslutninger, der er et nødvendigt eller naturligt led i forvaltningen af det sagsområde, der er henlagt til udvalget. Derimod er udvalgene ikke i medfør af loven bemyndiget til at træffe beslutninger, der rækker herudover, dvs. beslutninger der ikke har et sådant forvaltnings- eller bestyrelsespræg. I sådanne tilfælde må udvalgene forelægge sagerne for regionsrådet. Ved udvalgenes varetagelse af den umiddelbare forvaltning forstås således, at de afgør alle sædvanlige sager inden for deres sagsområder, medmindre andet følger af lovgivningen eller af regionsrådets beslutning.

Udvalgenes umiddelbare forvaltning indebærer også, at regionsrådets beslutninger som udgangspunkt forberedes ved udvalgsbehandling i det eller de relevante udvalg, således at der skal foreligge en udvalgsindstilling, inden regionsrådet træffer afgørelse. Udvalgene skal efter den kommunale styrelseslovs § 21, stk. 2, inddrage og forhandle med andre stående udvalg, når de forbereder foranstaltninger, der er af væsentlig betydning for disse udvalg.

Udvalgene har tillige pligt til inden for deres område at føre budgetkontrol, jf. den kommunale styrelseslovs § 21, stk. 1, og til efter den kommunale styrelseslovs § 21, stk. 3, at bidrage til økonomiudvalgets budgetforslag inden for deres område.

De stående udvalg vælger selv deres formand, og ethvert udvalgsmedlem er forpligtet til at modtage

valg, jf. den kommunale styrelseslovs § 22, stk. 1. Regionsrådets formand er dog født formand i økonomiudvalget, jf. den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 1, 2. pkt. Økonomiudvalgets og de stående udvalgs medlemmer vælges blandt regionsrådets medlemmer, jf. den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 1, og § 19.

Økonomiudvalget har i modsætning til de stående udvalg den umiddelbare forvaltning af en række lovbundne opgaver, som ikke kan overlades til stående udvalg, jf. den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 2-4. Efter disse bestemmelser har økonomiudvalget således indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for samtlige regionens administrationsområder, og økonomiudvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag, der vedrører disse forhold, inden sagen forelægges regionsrådet til beslutning, jf. den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 2. Endvidere varetager økonomiudvalget den umiddelbare forvaltning af anliggender, der vedrører regionens kasse- og regnskabsvæsen og løn- og personaleforhold, og økonomiudvalget forestår eller samordner regionens planlægning, jf. den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 3 og 4.

Økonomiudvalgets lovbundne opgaver er således i modsætning til de stående udvalgs umiddelbare forvaltning af regionens anliggender ikke knyttet til administrationen af et enkelt område under regionen, men er opgaver, som først og fremmest vedrører tilvejebringelsen af regionens midler og bevarelsen af dens aktiver. De fleste af disse funktioner er dermed af tværgående og koordinerende karakter.

Ud over de ovenfor beskrevne regler finder de øvrige bestemmelser i den kommunale styrelseslovs kapitel III – bortset fra § 17, stk. 5, om udvalg vedrørende det tyske mindretal i Sønderjylland, jf. forslagens § 36 a, stk. 1, 2. pkt. – tilsvarende anvendelse for regioner med udvalgsstyre. Det vil blandt andet sige reglerne om valg af medlemmer til udvalg (§ 17, stk. 2-3), nedsættelse af særlige udvalg (§ 17, stk. 4), pligt til at modtage valg (§ 17, stk. 6), indretning af administrationen (§ 17, stk. 7), om udvalgenes mødevirksomhed (§ 20), udvalgsformandens virksomhed (§ 22), standsningsret (§ 23), valgmåde og valg af udvalgsmedlemmer (§§ 24-27), om besættelse af udvalgspladser ved et medlems udtræden og ved midlertidigt forfald m.v. (§ 28) samt regler om udvalgsmedlemmers habilitet (§ 29).

Det indebærer, at også reglen i § 29, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter et udvalgsmedlem ikke mod betaling må levere nogen ydelse til den gren af forvaltningen, der forestås af udvalget, med mindre det sker efter forudgående offentlig licitation, eller hvor forholdene særligt taler derfor efter regionsrådets vedtagelse, finder anvendelse. Også bestemmelserne om generel inhabilitet i den kommunale styrelseslovs § 29, stk. 2 og 5, ved medlemskab af stående udvalg og af økonomiudvalget gælder i tilfælde, hvor det omhandlede forvaltningsområde efter styrelsesvedtægten henhører under udvalget.

Det bemærkes, at de bestemmelser i den kommunale styrelseslovs kapitel III, der er knyttet til særlige kommunale styreformer, som ikke findes for regioner, herunder magistratsstyre eller delt administrativ ledelse, efter deres indhold ikke finder anvendelse for regioner, jf. f.eks. de særlige inhabilitetsregler i den kommunale styrelseslovs § 29, stk. 4 og stk. 5, litra c.

Om det nærmere indhold af reglerne i kapitel III i den kommunale styrelseslov henvises til lovbemærkningerne til de enkelte bestemmelser i den kommunale styrelseslov.

Det anførte i § 36 a, stk. 1, 2. pkt., om, at kapitel III i den kommunale styrelseslov finder anvendelse i et regionalt udvalgsstyre i stedet for regionslovens §§ 13-15, betyder blandt andet, at regionslovens § 13, stk. 1, 2. pkt., om, at forretningsudvalgets erklæring skal indhentes i enhver sag, der forelægges regionsrådet til beslutning, ikke gælder i en region, hvor der er truffet beslutning om udvalgsstyre efter nærværende forslags § 36 a. I et regionalt udvalgsstyre vil det derimod være såvel økonomiudvalget som de stående udvalg, som forbereder regionsrådets beslutninger, jf. det ovenfor anførte om de stående udvalgs indstillinger til regionsrådet, samt det anførte om den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 2, som indebærer, at økonomiudvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag vedrørende de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for samtlige regionens administrationsområder, inden sagen forelægges regionsrådet til beslutning.

Endvidere er spørgsmålet om såvel økonomiudvalgets som de stående udvalgs medlemstal reguleret af den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 1, 2. pkt., hvilket indebærer, at udvalgenes medlemstal skal være ulige og ikke kan overstige halvdelen af regionsrådets medlemstal. Udvalgene kan således have maksimalt 19 medlemmer, jf. regionslovens § 8, hvorefter regionsrådets medlemstal er 41. Der gælder i modsætning til regionslovens § 13, stk. 3, 3. pkt., hvorefter forretningsudvalget skal have mindst 11 medlemmer, endvidere ikke et tilsvarende krav om et mindste antal medlemmer i udvalg i regioner, der har truffet beslutning om udvalgsstyre i henhold til § 36 a.

I den foreslåede bestemmelse i § 36 a, stk. 1, 3. pkt., er det fastsat, at økonomiudvalget endvidere varetager de funktioner, der i øvrigt er tillagt forretningsudvalget i regionsloven, dvs. efter alle andre bestemmelser i regionsloven end regionslovens §§ 13 - 15, der erstattes af henvisningen til den kommunale styrelseslovs kapitel III, jf. § 36 a, stk. 1, 2. pkt. Det betyder blandt andet, at økonomiudvalget i et regionalt udvalgsstyre efter regionslovens § 18 udarbejder forslag til regionens årsbudget og budgetoverslag for en flerårig periode, der forelægges for regionsrådet. Som nævnt ovenfor har de stående udvalg pligt til at bidrage til økonomiudvalgets budgetforslag inden for deres område, jf. den kommunale styrelseslovs § 21, stk. 3. Endvidere aflægger økonomiudvalget årsregnskab til regionsrådet og afgiver bemærkninger til revisors bemærkninger til årsregnskabet efter § 23 i regionsloven. Økonomiudvalget kan endvidere bemyndiges af regionsrådet til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb ønskes overført fra en driftsbevilling til en anden driftsbevilling eller fra en anlægsbevilling til en anden anlægsbevilling, jf. regionslovens § 21, stk. 4, jf. den kommunale styrelseslovs § 40, stk. 2, sidste pkt. Disse kompetencer kan ligesom økonomiudvalgets lovbundne opgaver ikke overlades til et stående udvalg.

Den foreslåede bestemmelse i § 36 a indebærer endvidere, at alle andre bestemmelser i regionsloven end de i §§ 13-15 nævnte – som finder anvendelse for regionerne, medmindre andet er særligt hjemlet i anden lovgivning, jf. regionslovens § 2 – også finder anvendelse i en region, der har udvalgsstyre efter § 36 a. Det betyder, at regionslovens bestemmelser vedrørende udvalg i almindelighed og vedrørende regionale myndigheder også finder anvendelse for stående udvalg i en region med udvalgsstyre efter § 36 a.

Det gælder således eksempelvis regionslovens § 12, jf. den kommunale styrelseslovs § 11, stk. 1, 2. pkt., om, at udvalgene i enhver henseende er undergivet kommunalbestyrelsens (her regionsrådets) beslutninger, og regionslovens § 16, jf. den kommunale styrelseslovs § 31 a, om borgmesterens (her regionsrådets formands) koordinerende beføjelser i forhold til udvalg. Disse bestemmelser finder også anvendelse i forhold til stående udvalg i en region med udvalgsstyre efter § 36 a.

Det følger af § 23, stk. 2, i regionsloven, at revisionens bemærkninger til årsregnskabet skal forelægges regionsrådet gennem økonomiudvalget og – for så vidt angår bemærkninger, der ikke umiddelbart angår den forvaltning, der hører under økonomiudvalget – tillige den pågældende regionale myndighed til besvarelse. Som en naturlig følge af, at de stående udvalg ved udvalgsstyre efter regionslovens § 21, stk. 1, bestyrer deres umiddelbare forvaltningsområder inden for rammerne af det vedtagne budget, og påser, at de bevilgede beløb ikke overskrides, forudsættes det herved, at vedkommende regionale myndigheds besvarelse af revisionens bemærkninger afgives gennem det pågældende stående udvalg.

Den adgang til sanktionsanvendelse og anden form for reaktion over udvalgsbeslutninger i sager, der ikke kan indbringes for regionsrådet, som de kommunale tilsynsmyndigheder har tilsvarende over for regioner, gælder også i forhold til regionale økonomiudvalg og stående udvalg. De kommunale tilsynsmyndigheder har således samme reaktionsmuligheder i forhold til økonomiudvalg og stående udvalg, der er nedsat af regionsrådet i en region med udvalgsstyre efter § 36 a, som de kommunale tilsynsmyndigheder har inden for det kommunale udvalgsstyre, jf. den kommunale styrelseslovs § 50 a, stk. 2, (annullation og suspension) § 50 b, stk. 3, (tvangsbøder), § 50 c, stk. 4, (anlæggelse af erstatningssag) og § 51, stk. 2 (anlæggelse af anerkendelsessøgsmål), jf. den generelle henvisning til reglerne i den kommunale styrelseslovs kapitel VI og VII i regionslovens § 31.

For så vidt angår spørgsmålet om vederlæggelse henvises til bemærkningerne nedenfor til § 36 c, stk. 2.

Regionsrådets beslutning om, at regionens styreform skal være et almindeligt udvalgsstyre i stedet for et fleksibelt forretningsudvalgsstyre, skal ske i form af ændring af regionens *styrelsesvedtægt*, jf. regionslovens § 3, stk. 3. I styrelsesvedtægten skal det anføres, at regionens styreform er et udvalgsstyre, jf. reglerne i den kommunale styrelseslovs kapitel III. I forlængelse heraf skal det i styrelsesvedtægten anføres, hvilke stående udvalg regionsrådet skal nedsætte, og hvilke opgaveområder der henhører under de enkelte udvalg, jf. § 17, stk. 1, i den kommunale styrelseslov. Hvis økonomiudvalget skal varetage den umiddelbare forvaltning af regionale opgaver udover de i den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 2-4, nævnte, jf. § 18, stk. 5, skal dette tillige anføres i styrelsesvedtægten. Endvidere skal styrelsesvedtægten indeholde regler om antallet af medlemmer i de enkelte udvalg samt bestemmelser om vederlag. Styrelsesvedtægten må ikke indeholde bestemmelser om delegation til udvalg mv., idet dette vil stride mod princippet om, at regionen har fri adgang til delegation til udvalg og forvaltningen.

Beslutning om ændring af styrelsesvedtægten, således at styreformen i regionen er et almindeligt udvalgsstyre, træffes i overensstemmelse med de almindelige regler herom, det vil sige ved en almindelig flertalsbeslutning og efter to behandlinger med 6 dages mellemrum i regionsrådet, jf. § 3, stk. 3, og § 12 i regionsloven, jf. § 11, stk. 3, i den kommunale styrelseslov.

Regionsrådets bestemmelse om almindeligt udvalgsstyre træffes forud for eller i løbet af regionsrådets valgperiode. Hvis regionsrådet i løbet af valgperioden har truffet bestemmelse om en ændret styreform, er den bindende for den resterende del af valgperioden, jf. den foreslåede bestemmelse i § 36 c, stk. 1.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 36 a, stk. 2, kan økonomiudvalget i regioner, der styres efter § 36 a, stk. 1, benævnes forretningsudvalget. Baggrunden herfor er, at betegnelsen »forretningsudvalget« er et indarbejdet begreb i regionerne, og at forretningsudvalget i det fleksible forretningsudvalgsstyre varetager tilsvarende opgaver som økonomiudvalget i et udvalgsstyre. Et økonomiudvalg eller et forretningsudvalg, der varetager andre opgaver end de lovbestemte efter den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 5, kan benævnes i overensstemmelse hermed i styrelsesvedtægten, jf. styrelseslovens § 18, stk. 6. Det indebærer, at udvalget kan benævnes for eksempel økonomi- og miljøudvalget eller forretnings- og miljøudvalget, hvis udvalget er tillagt den umiddelbare forvaltning af regionens miljøopgaver, jf. regionslovens § 5, stk. 1, nr. 6.

Hvis regionsrådet træffer beslutning om, at økonomiudvalget skal benævnes forretningsudvalget, jf. § 36 a, stk. 2, eller at økonomiudvalget betegnes i overensstemmelse med en beslutning herom efter den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 6, jf. stk. 5, skal dette fremgå af styrelsesvedtægten.

Lovforslaget indebærer ikke ændringer i *opgavefordelingen* mellem regionen og andre myndigheder. Der sker således ikke som følge af lovforslaget ændringer i de beføjelser, som er henlagt til udvalg m.v. nedsat i henhold til anden lovgivning.

Til § 36 b

Bestemmelsen, der svarer til § 64 b i den kommunale styrelseslov, lovfæster en adgang for regionen til ved bestemmelse herom i styrelsesvedtægten at indføre en styreform, hvor der i henhold til nærværende forslags § 36 a oprettes et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg, men hvor disse ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender, jf. den foreslåede bestemmelse i § 36 b, stk. 1.

§ 64 b i den kommunale styrelseslov blev indført ved lov nr. 228 af 8. april 2008 om ændring af den kommunale styrelseslov (lovforslag L 19, FT 2006-2007, 2. samling).

Denne styreform – den såkaldte Skanderborg-model – indebærer, at den umiddelbare forvaltning, i det omfang regionsrådet har truffet beslutning herom i henhold til forslagets § 36 b, henhører under regionsrådet.

Regionsrådet kan dog ikke gøre indskrænkninger i de af økonomiudvalgets opgaver, der er nævnt i den foreslåede bestemmelse i § 36 b, stk. 2, jf. bemærkningerne til denne bestemmelse nedenfor.

Når regionsrådet træffer beslutning efter den foreslåede § 36 b, stk. 1, om, at økonomiudvalget og de stående udvalg ikke varetager den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender inden for visse af eller alle udvalgenes områder, henhører den umiddelbare forvaltning af de områder, som beslutningen omfatter, under regionsrådet, jf. herved § 3, stk. 1, i regionsloven, hvorefter regionens anliggender styres af regionsrådet. Udvalgene vil herefter ikke være den regionale myndighed, der som udgangspunkt afgør alle sædvanlige sager inden for udvalgets sagsområder. Denne myndighed vil derimod være regionsrådet. Der vil fortsat være tale om stående udvalg, som inden for deres respektive områder har til opgave at rådgive regionsrådet.

Opgaverne vil herefter i øvrigt være omfattet af den frie ret til delegation, der som udgangspunkt gælder inden for det regionale styre. Regionsrådet vil således – med mindre noget andet følger af lovgivningen eller af en sags beskaffenhed – kunne overlade opgaverne til det stående udvalg, under hvis område opgaven efter regionens styrelsesvedtægt hører, til økonomiudvalget, hvis opgaven efter styrelsesvedtægten henhører under dette, eller til forvaltningen.

En styreform efter § 36 b indebærer, at udgangspunktet om, at regionsrådets beslutninger skal forberedes af vedkommende stående udvalg, ikke længere gælder. Regionsrådets beslutning efter den foreslåede bestemmelse vil endvidere indebære en fravigelse af reglerne i § 21, stk. 1 og 3, i lov om kommunernes styrelse, som ellers gælder for regioner med udvalgsstyre efter § 36 a, jf. den foreslåede bestemmelse i regionslovens § 36 a, stk. 1, 2. pkt. I det omfang regionsrådet træffer bestemmelse efter den foreslåede § 36 b, stk. 1, varetager udvalgene således ikke de beføjelser, der er nævnt i den kommunale styrelseslovs § 21, stk. 1, 1. pkt., hvorefter udvalgene bestyrer de anliggender, der er underlagt dem, inden for rammerne af det vedtagne årsbudget i forbindelse med regionsrådets vedtagelser og i overensstemmelse med de reglementer m.v., der er udstedt af regionsrådet. Udvalgene har således ikke den betingede kompetence til at handle på regionsrådets vegne, som følger af disse beføjelser. Pligten til at påse, at bevilgede beløb inden for deres område ikke overskrides, og at foretage indstilling om eventuelle tillægsbevillinger, jf. den kommunale styrelseslovs § 21, stk. 1, 2. pkt., påhviler i så fald heller ikke udvalgene. Heller ikke pligten til at fremkomme med bidrag til økonomiudvalget til årsbudgettet og til flerårige budgetoverslag, jf. den kommunale styrelseslovs § 21, stk. 3, gælder. Regionsrådet vil dog som ovenfor anført kunne beslutte, at de nævnte beføjelser eller nogle af dem alligevel skal varetages af udvalget.

Det følger af § 23, stk. 2, i regionsloven, at revisionens bemærkninger til årsregnskabet skal forelægges regionsrådet gennem økonomiudvalget og – for så vidt angår bemærkninger, der ikke umiddelbart angår den forvaltning, der hører under økonomiudvalget – tillige den pågældende regionale myndighed til besvarelse. Som en naturlig følge af, at de stående udvalg ved udvalgsstyre efter regionslovens § 21, stk. 1, bestyrer deres umiddelbare forvaltningsområder inden for rammerne af det vedtagne budget, og påser, at de bevilgede beløb ikke overskrides, forudsættes det herved, at vedkommende regionale myndigheds besvarelse af revisionens bemærkninger afgives gennem det pågældende stående udvalg. Dette gælder ikke i det omfang, regionsrådet efter den foreslåede § 36 b, stk. 1, har bestemt, at udvalget ikke varetager den umiddelbare forvaltning. I så tilfælde må vedkommende regionale myndigheds bemærkninger, dvs. vedkommende forvaltningsgrens eller eventuelt en institutions bemærkninger, afgives til regionsrådet gennem økonomiudvalget alene, jf. herved den foreslåede § 36 b, stk. 2. Regionsrådet vil dog også på dette punkt kunne beslutte, at de stående udvalg, uagtet de ikke varetager den umiddelbare forvaltning, tillige med økonomiudvalget skal have revisionens bemærkninger forelagt.

Den fravigelse af reglerne i lov om kommunernes styrelse, der sker ved, at regionsrådet træffer beslutning om en ændret styreform efter den foreslåede bestemmelse, vedrører alene det forhold, at udvalgene inden for visse eller alle udvalgenes områder ikke varetager den umiddelbare forvaltning. De øvrige

regler i kapitel III i lov om kommunernes styrelse samt regionsloven om udvalgenes nedsættelse og virkemåde gælder fortsat, jf. § 36 a, stk. 1.

Der skal således i henhold til nærværende forslags § 36 a nedsættes et økonomiudvalg og stående udvalg, hvis sammensætning og myndighedsområde skal fastsættes i styrelsesvedtægten, jf. § 17, stk. 1, 1. pkt. Alle regionale anliggender skal på denne måde være henlagt til et udvalg.

Endvidere gælder de regler i den kommunale styrelseslov, hvortil der er henvist i regionsloven, herunder om vederlæggelse mv. og om udvalg i kapitel III, herunder om valg af medlemmer og formand, om forpligtelsen til at modtage valget, om mødevirksomhed, om medlemmernes standsningsret og andre rettigheder og om besættelse af udvalgspladser ved et medlems udtræden og ved midlertidigt forfald.

Bestemmelsen i § 21, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter et udvalg inden iværksættelsen af foranstaltninger, der er af væsentlig betydning for et andet udvalg, skal forhandle med det pågældende udvalg og efter omstændighederne inddrage regionsrådets formand, gælder også, når et udvalg, der ikke har del i den umiddelbare forvaltning, iværksætter foranstaltninger inden for sit område, der er af væsentlig betydning for et andet udvalg.

Også reglen i § 29, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter et udvalgsmedlem ikke mod betaling må levere nogen ydelse til den gren af forvaltningen, der forestås af udvalget, med mindre det sker efter forudgående offentlig licitation, eller hvor forholdene særligt taler derfor efter regionsrådets vedtagelse, finder anvendelse, jf. den foreslåede bestemmelse i regionslovens § 36 a, stk. 1, 2. pkt. Det bemærkes herved, at selv, hvor udvalget ikke har den umiddelbare forvaltning af et opgaveområde, vil udvalget normalt efter regionsrådets nærmere beslutning have væsentlig indflydelse på områdets forvaltning, når området efter styrelsesvedtægten henhører under udvalget. Også bestemmelserne om generel inhabilitet i den kommunale styrelseslovs § 29, stk. 2 og 5, ved medlemskab af stående udvalg og af økonomiudvalget gælder i tilfælde, hvor det omhandlede forvaltningsområde efter styrelsesvedtægten henhører under udvalget, selv om regionsrådet for så vidt angår det pågældende område har truffet bestemmelse efter den foreslåede § 36 b, stk. 1.

Endvidere gælder bestemmelserne i regionslovens § 31 a om regionsrådets formands rettigheder i forbindelse med udvalgsmøder og udvalgenes sagsbehandling fuldt ud for udvalgene, uanset om udvalgene ikke varetager den umiddelbare forvaltning.

De kommunale tilsynsmyndigheders tilsyn med lovligheden af kommunale dispositioner og undladelser efter kapitel VI og VII i lov om kommunernes styrelse – som finder tilsvarende anvendelse i forhold til regioner, jf. regionslovens § 31 – gælder også for beslutninger truffet af et udvalg, der som følge af en beslutning efter den foreslåede § 36 b, stk. 1, ikke varetager den umiddelbare forvaltning af det område, beslutningen vedrører. De kommunale tilsynsmyndigheders adgang til sanktionsanvendelse og anden form for reaktion over for udvalgsbeslutninger i sager, der ikke kan indbringes for regionsrådet, vil heller ikke blive berørt.

Regionsrådet har efter den foreslåede bestemmelse alene adgang til at træffe beslutning om, at udvalgene inden for visse af eller alle udvalgenes områder ikke varetager den umiddelbare forvaltning. Regionsrådet kan ikke på anden måde træffe bestemmelse om ændring af udvalgenes opgaver.

Regionsrådet kan således ikke bestemme, at udvalgene inden for visse af eller alle udvalgenes områder kun varetager nogle af de beføjelser, der er knyttet til den umiddelbare forvaltning. Regionsrådet kan alene bestemme, om udvalget varetager eller ikke varetager den umiddelbare forvaltning af et givet område. De beføjelser efter lov om kommunernes styrelse, som er omfattet af begrebet den umiddelbare forvaltning, herunder den betingede kompetence til at handle på regionsrådets vegne, som dette omfatter, må ses som et sådant sammenhængende hele, at de ikke kan deles mellem regionsrådet og udvalget ved en bestemmelse i styrelsesvedtægten.

Den adgang, regionsrådet har efter den foreslåede bestemmelse til at træffe beslutning om, at udvalgene

inden for visse eller alle af udvalgenes områder ikke skal varetage den umiddelbare forvaltning, skal vedtages ved en ændring af styrelsesvedtægten, dvs. efter to behandlinger i regionsrådet med mindst seks dages mellemrum, jf. § 3, stk. 3, i regionsloven. Styrelsesvedtægten skal som anført fortsat indeholde bestemmelser om de stående udvalgs sammensætning og myndighedsområder, jf. den foreslåede bestemmelse i § 36 a, stk. 1, og den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 1, 1. pkt., ligesom det skal fremgå af styrelsesvedtægten, inden for hvilke opgaveområder hvert udvalg varetager den umiddelbare forvaltning.

I § 36 b, stk. 2, fastsættes, at økonomiudvalget uanset regionsrådets beslutning efter den foreslåede § 34 b, stk. 1, skal varetage de opgaver, som efter § 18, stk. 2-4, i lov om kommunernes styrelse samt efter regionslovens § 18 og § 23, stk. 1 og 2, påhviler dette udvalg.

De nævnte lovbestemte opgaver vedrører regionens økonomiske og administrative forhold samt regionens budget og regnskab og er således ikke knyttet til administrationen af et enkelt område under regionen. Derimod er det i modsætning til de stående udvalgs umiddelbare forvaltning af regionens anliggender opgaver, som først og fremmest vedrører tilvejebringelsen af regionens midler og bevarelsen af dens aktiver, og som har generel og koordinerende karakter.

Det følger af bestemmelsen, at regionsrådet ikke ved beslutning efter § 36 b, stk. 1, kan fratage økonomiudvalget de nævnte opgaver. Uanset en beslutning, hvorefter økonomiudvalget ikke har del i den umiddelbare forvaltning, har økonomiudvalget således indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for samtlige regionens administrationsområder, og økonomiudvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag, der vedrører disse forhold, inden sagen forelægges regionsrådet til beslutning, jf. § 18, stk. 2 i lov om kommunernes styrelse. Endvidere varetager økonomiudvalget den umiddelbare forvaltning af anliggender, der vedrører regionens kasse- og regnskabsvæsen og løn- og personaleforhold, og økonomiudvalget forestår eller samordner regionens planlægning, jf. den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 3 og 4. Videre udarbejder økonomiudvalget forslag til regionens årsbudget og budgetoverslag for en flerårig periode, der forelægges for kommunalbestyrelsen, jf. regionslovens § 18. I det omfang de stående udvalg ikke efter styrelsesvedtægten varetager den umiddelbare forvaltning af deres områder, er disse udvalg derimod ikke efter loven forpligtede til at bidrage til budgetproceduren, jf. herved bemærkningerne til den foreslåede § 36 b, stk. 1, om § 21, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Endelig aflægger økonomiudvalget regionens regnskab til regionsrådet ligesom revisionens bemærkninger skal forelægges økonomiudvalget til besvarelse, forinden regionsrådet træffer afgørelse herom, jf. regionslovens § 23, stk. 1 og 2. Derimod skal revisionens bemærkninger, i det omfang de stående udvalg ikke varetager den umiddelbare forvaltning af deres områder, ikke tillige fremsendes gennem vedkommende stående udvalg, jf. herved bemærkningerne til den foreslåede § 36 b, stk. 1, om lovens § 23, stk. 2.

For så vidt angår økonomiudvalgets andre opgaver end dem, der efter den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 2-4, og regionslovens § 18 og § 23, stk. 1 og 2, påhviler økonomiudvalget, vil regionsrådet efter den foreslåede § 36 b, stk. 1, kunne træffe tilsvarende beslutning som for de stående udvalg om, at økonomiudvalget ikke har del i den umiddelbare forvaltning. Regionsrådet vil således også kunne beslutte, at det af styrelsesvedtægten skal fremgå, at visse områder henhører under økonomiudvalget, men at udvalget ikke varetager den umiddelbare forvaltning af disse eller af nogle af dem. I så fald vil regionsrådet ved almindelig delegation kunne beslutte, hvilke opgaver økonomiudvalget skal varetage på regionsrådets vegne inden for disse områder. Om regionsrådets mulighed for uden for styrelsesvedtægten at delegere til udvalgene henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 36 b, stk. 1.

I det omfang regionsrådet træffer beslutning om, at økonomiudvalget ikke skal varetage den umiddelbare forvaltning af de områder, som efter styrelsesvedtægten henhører under udvalget, indebærer dette, at udgangspunktet om, at regionsrådets beslutninger skal forberedes af udvalget, fraviges. Endvidere fraviges bestemmelserne i § 21, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 36 b, stk. 1.

Den fravigelse af reglerne i lov om kommunernes styrelse, der sker ved, at regionsrådet efter den foreslåede § 36 b, stk. 1, for så vidt angår økonomiudvalget træffer beslutning om en ændret styreform, vedrører alene det forhold, at økonomiudvalget inden for visse eller alle udvalgets områder ikke varetager den umiddelbare forvaltning. De øvrige regler i lov om kommunernes styrelse og i regionsloven, der vedrører økonomiudvalget, herunder dem, der gælder både økonomiudvalget og de stående udvalg, gælder fortsat. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede §§ 36 a, stk. 1, og 36 b, stk. 1.

Endvidere berøres bestemmelsen i § 20, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter økonomiudvalget kan tillade andre kommunalbestyrelsesmedlemmer at deltage i dets afsluttende behandling af forslaget til kommunens budget og flerårige budgetoverslag, ikke af en sådan beslutning, idet bestemmelsen vedrører udvalgets funktion efter regionslovens § 18.

Videre bemærkes, at § 29, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse om generel inhabilitet i forbindelse med medlemskab af økonomiudvalget gælder uagtet en beslutning efter den foreslåede § 36 b, stk. 1. Der henvises herved til, at baggrunden for den generelle inhabilitet efter bestemmelsen skal findes i økonomiudvalgets generelle og koordinerende funktioner, som netop ikke berøres af regionsrådets beslutning, jf. den foreslåede § 36 b, stk. 2.

Til § 36 c

Regionsrådets bestemmelse om almindeligt udvalgsstyre træffes forud for eller i løbet af regionsrådets valgperiode. Hvis regionsrådet i løbet af valgperioden har truffet bestemmelse om en ændret styreform, er den bindende for den resterende del af valgperioden, jf. den foreslåede bestemmelse i § 36 c, stk. 1.

Da bestemmelse om ændret styreform skal træffes i styrelsesvedtægten, kan det nyvalgte regionsråd ikke på det konstituerende møde træffe bestemmelse om ændret styreform.

Adgangen til i løbet af valgperioden at træffe bestemmelse om en ændret styreform gælder kun, hvis regionsrådet ikke forinden i løbet af samme valgperiode har truffet bestemmelse herom.

Det er hensigten, at økonomi- og indenrigsministeren i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 36 c, stk. 2, vil fastsætte bestemmelser om vederlag til medlemmer af økonomiudvalget og stående udvalg i regioner, der har truffet beslutning i medfør af §§ 36 a-b som affattet ved dette lovforslag.

Økonomi- og Indenrigsministeriet forudsætter i den forbindelse, at bestemmelser om vederlag til regionsrådets medlemmer af økonomiudvalget/forretningsudvalget, stående udvalg og eventuelle særlige udvalg fastsættes med respekt for den gældende samlede økonomiske ramme for vederlæggelse af udvalgsmedlemmer i regionen. Det bemærkes herved, at et regionsråds bestemmelse om, at regionens styreform skal være almindeligt udvalgsstyre eller Skanderborg-modellen, ikke indebærer ændrede opgaver til regionen.

Det foreslås således, at økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler for regioner, der har truffet beslutning i medfør af §§ 36 a-b som affattet ved dette lovforslag, om, at summen af de årlige vederlag, der kan ydes til regionsrådsmedlemmer for medlemskab af økonomiudvalget/forretningsudvalget, stående udvalg og eventuelle særlige udvalg samlet højst kan udgøre 200 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet. Det svarer til den pulje på 100 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet, som efter de almindelige regler kan ydes til forretningsudvalgsmedlemmer, sammenlagt med den pulje på ligeledes 100 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet, som efter de gældende regler kan ydes til medlemmer af særlige udvalg af midlertidig karakter. Regionsrådet vil således selv kunne træffe beslutning om fordeling af vederlag til de enkelte udvalg, herunder om fordeling af vederlag mellem økonomiudvalg/forretningsudvalg, stående udvalg og eventuelle særlige udvalg, samt om fordelingen af vederlag mellem medlemmer og formænd, der vil kunne tildeles særskilt vederlag. Vederlæggelse af formænd for stående udvalg og eventuelle særlige udvalg i regionerne skal ske i overensstemmelse med de regler herom, der gælder for udvalgsstyrede kommuner, som indebærer, at vederlaget for det enkelte hverv højst kan udgøre indtil 40 pct. af vederlaget til formanden for regionsrådet. Det bemærkes

i den forbindelse, at regionsrådsformanden er født formand for økonomiudvalget/forretningsudvalget. Det forventes endvidere, at økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om administrationen af sådanne vederlagsbeslutninger, herunder om tidspunkt for og virkning af beslutning om udvalgsvederlag.

Der findes som anført i de almindelige bemærkninger afsnit 3.3 og i bemærkningerne til nærværende lovforslags § 1, nr. 1, ikke grundlag for at opretholde bestemmelsen i regionslovens § 11, stk. 2, om, at der kun kan ydes vederlag til medlemmer af særlige udvalg, når sådanne udvalg har midlertidig karakter. Dette gælder uanset regionsrådets konkrete valg af styreform.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2014.

Det pr. 1. januar 2014 nyvalgte regionsråd vil fra og med denne dato kunne træffe beslutning om en styreform efter forslagens § 36 a eller § 36 b og med virkning for den resterende del af valgperioden, jf. forslagens § 36 c.

Bestemmelsen i *stk. 2* fastsætter, at en godkendelse til et regionsråds nedsættelse af stående udvalg, som indenrigs- og økonomiministeren har meddelt i henhold til den nugældende § 36, stk. 2, for valgperioden 2014-2017, gælder for valgperioden 2014-2017. Bestemmelsen er ikke til hinder for, at et regionsråd valgt for perioden 2014-2017 i løbet af valgperioden træffer beslutning om en styreform i henhold til § 36 b for den resterende del af valgperioden. En sådan beslutning er bindende for den resterende del af valgperioden, jf. forslagens § 36 c, stk. 1.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed. Efter bestemmelsen gælder loven ikke for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I regionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 972 af 25. juli 2013, foretages følgende ændringer:

§ 11. ...

Stk. 2. For medlemskab af forretningsudvalget og særlige udvalg af midlertidig karakter kan regionsrådet beslutte at yde udvalgsvederlag.

1. I § 11, *stk. 2*, udgår » af midlertidig karakter«.

§ 36. ...

Stk. 2. Et regionsråd kan med økonomi- og indenrigsministerens godkendelse træffe bestemmelse i styrelsesvedtægten om en anden styreform end den i § 13 nævnte, herunder om, at den umiddelbare forvaltning kan henlægges til stående udvalg. Bestemmelse herom træffes forud for eller i løbet af regionsrådets valgperiode og er bindende for den resterende del af valgperioden.

2. I § 36, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »herunder om, at den umiddelbare forvaltning kan henlægges til stående udvalg« til: »jf. dog §§ 36 a-c«.

Stk. 3. ...

3. Efter § 36 indsættes:

»§ 36 a. Et regionsråd kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at der til varetagelsen af den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender af regionsrådet nedsættes et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg. For en region, der har truffet en sådan beslutning, finder reglerne i kapitel III i lov om kommunernes styrelse, bortset fra § 17, stk. 5, tilsvarende anvendelse i stedet for §§ 13-15 i denne lov. Økonomiudvalget varetager endvidere de funktioner, der i øvrigt i denne lov er tillagt forretningsudvalget.

Stk. 2. Regionsrådet kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at økonomiudvalget nedsat efter stk. 1 benævnes forretningsudvalget.

§ 36 b. Et regionsråd kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at økonomiudvalget og stående udvalg nedsat i henhold til § 36 a ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den

umiddelbare forvaltning af regionens anliggender, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Økonomiudvalget skal varetage de opgaver, som efter § 18, stk. 2-4, i lov om kommunernes styrelse er tillagt økonomiudvalget, samt de opgaver, som efter § 18 og § 23, stk. 1 og 2, i denne lov er tillagt forretningsudvalget.

§ 36 c. Bestemmelse om, at en region skal styres efter § 36 a eller § 36 b, træffes forud for eller i løbet af regionsrådets valgperiode. Har et regionsråd i løbet af valgperioden truffet bestemmelse om en ændret styreform efter 1. pkt., er denne bindende for den resterende del af valgperioden.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om vederlæggelse i regioner, der styres efter § 36 a eller § 36 b, herunder regler om vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og stående udvalg. «

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2014.

Stk. 2. Godkendelser meddelt i henhold til § 36, stk. 2, i regionsloven til, at regionsrådet i styrelsesvedtægten for valgperioden 2014-17 kan træffe bestemmelse om, at den umiddelbare forvaltning kan henlægges til stående udvalg, gælder for valgperioden 2014-17.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.